

Jaarverslag 2009

STICHTING PENSIOENFONDS VAN DE KAS BANK

Jaarverslag 2009

Jaarverslag 2009

Inhoudsopgave

Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK	1
Karakteristieken van het Pensioenfonds	3
Verslag van het Verantwoordingsorgaan	8
Verslag van de Visitatiecommissie	10
Verslag van het Bestuur	11
Balans per 31 december 2009	25
Rekening van baten en lasten over 2009	26
Kasstroomoverzicht	27
Toelichting	28
Overige gegevens	45
Toelichting van afkortingen en begrippen	49

Jaarverslag 2009

Karakteristieken van het Pensioenfonds

Profiel

Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK, statutair gevestigd in Amsterdam is opgericht op 8 december 1953. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41200423. Het Fonds is een ondernemingspensioenfonds en is aangesloten bij koepelorganisatie Stichting voor Ondernemerspensioenfonds (OPF). De laatste statutenwijziging was op 14 september 2009. Het Fonds heeft tot doel uitvoering te geven aan de pensioenreglementen.

Organisatie, peildatum 31 december 2009

Bestuur

Werkgeversvertegenwoordigers	functie	einde zittingsperiode
B. Mantje	voorzitter	geen
D.B. Baron van Lynden	lid	geen
E.J.Post- van Krimpen	secretaris	geen

Werknemersvertegenwoordigers	functie	einde zittingsperiode
A. van Tijum	plv. secretaris	geen
B.W.E. Velzeboer	lid	2011
A.N.P. de Wit	plv. voorzitter	geen

Verantwoordingsorgaan

Werkgeversvertegenwoordigers

N.E. Tibboel
J.H. Bobeldijk

Gepensioneerden

H.A. Bolsenbroek
N. van Leeuwen

Deelnemers

G.J.H van Zwam
H.C. Frische*

Deelnemersraad

Gepensioneerden

H.A. Bolsenbroek
N. van Leeuwen

Deelnemers

H.C. Frische*
G.J.H van Zwam

* De heer Frische is op 4 maart 2010 overleden.

Jaarverslag 2009

Bestuur

De heren A. van Tijum en B. Velzeboer zijn gekozen door de deelnemers van het Fonds en toetreden tot het Bestuur per 26 juni 2009. Deze benoeming is goedgekeurd door de Nederlandsche Bank. Zij vervangen de heren M. Staal en J. Damkot.

Verantwoordingsorgaan

In 2008 is het Verantwoordingsorgaan ingesteld. Het Verantwoordingsorgaan bestaat uit zes leden. Bij de inrichting van het Verantwoordingsorgaan zijn de vier leden van de Deelnemersraad aangevuld met twee leden die zijn voorgedragen door de werkgever. De opbouw is zo gekozen dat zoveel mogelijk wordt samengewerkt met de Deelnemersraad om overlapping te voorkomen.

Het Verantwoordingsorgaan is bevoegd jaarlijks een algemeen oordeel te geven over:

- het handelen van het Bestuur aan de hand van het jaarverslag;
- de jaarrekening en andere relevante informatie, waaronder, indien van toepassing, de bevindingen van de Visitatiecommissie;
- het door het Bestuur uitgevoerde beleid in het afgelopen kalenderjaar.

In dit jaarverslag is het oordeel van het Verantwoordingsorgaan opgenomen over 2009.

Visitatiecommissie

De Visitatiecommissie is belast met het interne toezicht. De Visitatiecommissie beoordeelt de wijze waarop het Fonds wordt aangestuurd, de beleid- en bestuursprocedures en ook de risico's op de lange termijn. De commissie is samengesteld uit onafhankelijke deskundigen met bestuurlijke ervaring. De Visitatiecommissie rapporteert aan het Bestuur. Het Bestuur bespreekt de rapportage van de Visitatiecommissie met het Verantwoordingsorgaan. De bevindingen over 2009 zijn in dit jaarverslag opgenomen.

De Visitatiecommissie bestaat uit de heren A. Heuzinkveld (Directeur Gazelle Pensioenfonds), J.P.W. Klopper (Oud-directeur DNB) en E.A.W.M. Uijen (MN Services, per 1 april 2010 algemeen Directeur Pensioenfonds Stork).

Deelnemersraad

Omdat de deelnemers in de Deelnemersraad een zittingsperiode hebben van twee jaar en er zich meerdere kandidaten hadden aangemeld voor deze positie, vonden in mei 2009 verkiezingen plaats. De Deelnemersraad heeft in het verslagjaar positief advies uitgebracht over het Herstelplan; het Jaarverslag 2008; de ABTN en de Uitvoeringsovereenkomst 2009. Naast de inhoudelijke besprekingen van deze adviesaanvragen werd de Deelnemersraad ook geïnformeerd omtrent de vorderingen van het project Contract Verlenging.

De Deelnemersraad heeft hierbij haar visie gegeven.

Jaarverslag 2009

Bestuurscommissies

Beleggingscommissie

De Beleggingscommissie stelt het Bestuur gedurende het gehele jaar gevraagd en ongevraagd op de hoogte van alle onderdelen die samenhangen met het beleggingsbeleid. Het vermogensbeheer is uitbesteed aan een tweetal partijen, in het kader van herverzekering aan Delta Lloyd Levenverzekering N.V. en aan Bank Insinger de Beaufort N.V. De beleggingen en de verplichtingen van het Fonds worden door de custodian (KAS BANK N.V.) onafhankelijk geadmistreerd en gewaardeerd. In de rapportages van de custodian wordt inzicht gegeven of de vermogensbeheerders zich hebben gehouden aan het beleggingsmandaat, de behaalde performance en het genomen risico.

In 2009 heeft de Beleggingscommissie zich ondermeer bezig gehouden met:

- het opzetten van een monitoringskader van de beleggingen, verplichtingen en de risico's;
- het voeren van een beleggingsbeleid ten opzichte van de strategische benchmark;
- monitoring en overleg met de externe vermogensbeheerders;
- input geleverd voor het onderdeel asset management bij de contractverlenging met de verzekeraar;
- de jaarrekening, voor zover het de beleggingen betreft.

De commissie bestaat uit drie bestuursleden, waar nodig aangevuld met een externe adviseur.

Communicatiecommissie

In 2009 is er een Communicatiecommissie ingesteld die als doel heeft alle communicatie met betrokkenen (deelnemers, gepensioneerden en slapers) te initiëren en te stroomlijnen.

De Communicatiecommissie heeft als taak:

- het communicatiebeleid voor te bereiden;
- sturing te geven aan de uitvoering van het communicatieplan.

In het communicatieplan staat het algemene communicatiebeleid beschreven en wordt aangegeven welke communicatiemiddelen hiervoor worden ingezet. In dit plan wordt ook verklaard dat het Fonds alle wettelijke informatieverplichtingen nakomt.

Klachtencommissie

De Klachtencommissie houdt zich bezig met het afhandelen van klachten. Klachten van deelnemers worden gemeld en geregistreerd bij het Pensioenbureau. Deze legt de klachten voor aan de Klachtencommissie. De Klachtencommissie legt verantwoording af aan het Bestuur.

De Klachtencommissie komt bijeen zodra er een klacht is ontvangen. De Klachtencommissie bestaat uit twee bestuursleden van het Fonds.

Jaarverslag 2009

Compliance officer

In 2009 is verdere invulling gegeven aan wettelijke verplichtingen voor het beheersen van integriteitrisico's. Hiervoor zijn een compliance charter, gedragscode en compliance programma opgesteld. Daarnaast is aan toezicht op privébeleggingstransacties vorm gegeven en is de normstelling voor het accepteren van uitnodigingen voor evenementen regelmatig aan de orde geweest.

Externe ondersteuning

Het Fonds wordt bijgestaan door externe deskundigen voor actuariaat en risicobeheersing op lange termijn, door de externe adviserende actuaris (Mercer) en een gespecialiseerde ALM adviseur (Mercer).

Jaarverslag 2009

Kerncijfers

Per ultimo jaar	2009	2008	2007	2006	2005
Aantal verzekerden					
Aantal deelnemers	829	862	832	802	791
Aantal slapers	732	704	670	605	534
Aantal pensioentrekken	301	303	292	296	289
Reglementvariabelen					
Indexatie actieven per 1 januari in %	3,0%	1,5%	1,8%	1,0%	1,0%
Indexatie inactieven per 1 juli in %	0,0%	1,9%	1,5%	1,5%	1,0%
Pensioenuitvoering					
Feitelijke premie	14.887	7.485	6.760	7.940	6.869
Gedempte premie	7.636	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Kostendekkende premie	9.949	7.110	6.760	7.940	6.869
Pensioenuitvoeringskosten	495	431	356	382	357
Uitkeringen	3.880	3.839	3.844	3.754	3.361
Vermogenssituatie en solvabiliteit					
Pensioenvermogen	7.048	-10.642	32.534	26.814	23.692
Pensioenverplichtingen*	140.961	136.338	99.808	102.543	98.059
Dekkingsgraad (%) - marktwaarde	105,0	90,2	132,6	122,5	n.v.t.
Minimaal vereiste dekkingsgraad	105,0	105,0	105,0	105,0	105,0
Vereiste dekkingsgraad	115,1**	114,3	123,5	n.v.t.	n.v.t.
Beleggingsportefeuille					
Vastgoedbeleggingen	-	215	345	607	468
Aandelen	42.949	32.334	38.699	40.433	37.901
Vastrentende waarden	90.850	84.288	86.213	81.835	78.527
Derivaten	27	3.026	32	-	-
	133.826	119.863	125.289	122.875	116.896
Beleggingsperformance gesepareerd depot (87,7% van beleggingsportefeuille)					
Beleggingsrendement in %	11,7%	-8,3%	1,4%	3,5%	10,4%
Benchmark in %	12,7%	-9,3%	1,1%	3,3%	11,1%
Beleggingsperformance eigen beheer (12,3% van beleggingsportefeuille)					
Beleggingsrendement in %	17,5%	-21,5%	1,3%	6,2%	9,9%
Benchmark in %	12,6%	-8,6%	0,3%	4,6%	8,2%

* Pensioenverplichtingen 2008 aangepast, conform erratum jaarverslag 2008.

** Ingaande 1-1-2010 is de vereiste dekkingsgraad 113,8 omdat tegenpartijrisico is komen te vervallen. Dit in verband met de overgang naar eigen beheer.

Jaarverslag 2009

Verslag van het Verantwoordingsorgaan

Naar onze mening heeft het Bestuur op een juiste wijze invulling gegeven aan de principes voor goed Pensioenfondsbestuur (Pension Fund Governance) alsmede aan de voorschriften uit de Pensioenwet.

Deze invulling betreft onder andere een hoge vergaderfrequentie van het Bestuur zelf, overleg met de Deelnemersraad, opstart van uitgebreide communicatie met de deelnemers, deskundigheidsbevordering (o.a. opleidingen), aanpassen van de statuten aan de vereisten vanuit de Pensioenwet, het uitvoeren van een continuïteitsanalyse ten behoeve van het herstelplan, overleg met toezichthoudende instanties, overleg met de aangestelde vermogensbeheerders en met de Visitatiecommissie evenals met het Verantwoordingsorgaan.

Wij complimenteren het Bestuur voor haar professionele aanpak. Dit is ook terug te zien in het project 'Contract Verlenging' en het opstellen van een herstelplan op het moment dat er een onderdekking ontstond. Daarnaast zijn op het gebied van communicatiebeleid en deskundigheidsbevordering belangrijke stappen voorwaarts gezet.

Het jaarverslag 2009 is op 26 mei 2010 uitvoerig besproken met het Bestuur en onze vragen zijn adequaat beantwoord.

Wij hebben het Bestuur geadviseerd om het overleg met de Deelnemersraad te intensiveren.

Het Verantwoordingsorgaan heeft het volste vertrouwen in het Bestuur.

Amsterdam, 1 juni 2010

Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK
Het Verantwoordingsorgaan

Jaarverslag 2009

Reactie van het Bestuur op het verslag van het Verantwoordingsorgaan

Het Bestuur is het Verantwoordingsorgaan erkentelijk voor de inspanning over het verslagjaar 2009. Het Bestuur ervaart het positieve oordeel van het Verantwoordingsorgaan voor het gevoerde beleid en het uitgesproken vertrouwen in het Bestuur als een belangrijke steun.

Het verantwoordingsorgaan heeft een specifieke OPF training gevolgd, samen met een tweetal bestuursleden, over haar specifieke taken en verantwoordelijkheden. Het bestuur is enthousiast over een dergelijk gezamenlijk en intensieve trainingen. De samenwerking en onderlinge communicatie wordt daardoor versterkt.

In 2010 zal het communicatie beleid verder worden geconcretiseerd, zodat de verschillende rollen van het Verantwoordingsorgaan en Deelnemersraad nog duidelijker tot uiting komen.

Amsterdam, 18 juni 2010

Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK

Het Bestuur

Jaarverslag 2009

Verslag van de Visitatiecommissie

De Visitatiecommissie heeft gedurende het jaar 2009 plenaire en individuele gesprekken gevoerd met het Bestuur. In deze gesprekken is de governance-structuur uiteengezet en de werkwijze duidelijk geworden. De Visitatiecommissie is mondeling en schriftelijk geïnformeerd over de belangrijkste zaken. De Visitatiecommissie rekent tot haar taak om het Bestuur te beoordelen op de afwegingen die het maakt om een goed bestuur te kunnen zijn. Hierbij gaat het om het beoordelen van beleids- en bestuurs-procedures, bestuursprocessen en de checks and balances binnen het Fonds. Ook de wijze waarop het Fonds wordt aangestuurd en de wijze waarop door het Bestuur wordt omgegaan met de risico's op de langere termijn zijn daarbij voorwerp van beschouwing geweest. De commissie heeft tevens input gevraagd aan de accountant en de (adviserend) actuaris van het Fonds, alsmede aan het Verantwoordingsorgaan van het Fonds.

Bevindingen en aanbevelingen

De commissie trof een zeer enthousiast en gedreven Bestuur aan die onder leiding van een deskundig en inspirerende voorzitter zijn taak zeer serieus ter hand neemt. Het Bestuur opereert als collectief en bereid alle belangrijke bestuurlijke zaken gedegen voor en neemt afgewogen besluiten. De commissie heeft haar bevindingen zowel mondeling als schriftelijk gedeeld met het Bestuur. Daaruit zijn ook aanbevelingen voortgekomen. Het Bestuur heeft ons laten weten dat zij de aanbevelingen ter harte neemt en zich in 2010 zal beraden over maatregelen ter implementatie.

Conclusie

De commissie is het Bestuur erkentelijk voor de openheid die is betracht in de gesprekken die zijn gevoerd. Wij merken op dat een in hoge mate uniform en positief beeld is ontstaan over het functioneren van het Bestuur. Het Bestuur en de organisatie van dit Fonds zijn professioneel en daarmee atypisch voor een Pensioenfonds van deze omvang.

De Visitatiecommissie: Amsterdam, 26 december 2009

Adriaan Heuzinkveld

Flip Klopper, voorzitter

Eric Uijen

Jaarverslag 2009

Verslag van het Bestuur

Algemeen

In overeenstemming met het bepaalde in artikel 7 lid 8 van de Statuten van de Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK brengt het Bestuur hiermee verslag uit over het boekjaar 2009. In dit verslag zijn opgenomen de Balans per 31 december 2009 en de Rekening van baten en lasten over het jaar 2009 evenals de bijbehorende toelichtingen. Delta Lloyd Levensverzekering N.V. heeft op 1 april 2010 haar verslag over 2009 uitgebracht. De Voorziening pensioenverplichtingen, gecontroleerd door onze externe actuaris, is gestegen tot 141 miljoen euro. Het Bestuur heeft op 18 juni 2010 de jaarrekening 2009 goedgekeurd. U treft in het verslag een gedetailleerde beschrijving van het actuariële beleid en beleggingsbeleid van het Fonds. Het resultaat beliep over 2009 17,7 miljoen euro wat een stijging inhoudt ten opzichte van het resultaat over 2008. De dekkingsgraad heeft zich in het jaar 2009 positief bewogen naar een percentage van 105,0% (2008: 90,2%). Het Bestuur streeft erna om in de komende jaren een niveau van minimaal 115% te bereiken. Dit is in lijn met de eisen van de toezichthouder.

Voor het Fonds is een korte termijn en lange termijn herstelplan van toepassing. Het Fonds heeft het jaar 2009 afgesloten met een dekkingsgraad van 105%. Ultimo 2008 lag de dekkingsgraad op 90,2%. Op 25 maart 2009 heeft het Bestuur een herstelplan ter goedkeuring ingediend bij de Nederlandsche Bank omdat de dekkingsgraad was gedaald tot onder het minimaal vereiste niveau van 105%. Dit herstelplan is gebaseerd op wettelijke richtlijnen en de afspraken zoals deze zijn opgenomen in de uitvoeringsovereenkomst tussen KAS BANK N.V. en het Fonds. Het herstelplan is erop gericht om ultimo 2009 op de minimaal vereiste dekkingsgraad uit te komen en binnen 10 jaar de vereiste dekkingsgraad. Op 1 juli 2009 heeft het Fonds bericht ontvangen van de DNB dat deze zijn goedkeuring heeft gegeven aan het herstelplan. Door de werkgever is op 31 december een voorlopige extra storting gedaan van EUR 1,1 mln om tot een dekkingsgraad te komen van 105% conform het herstelplan. De definitieve storting wordt gedaan na goedkeuring van de kerncijfers. Hiermee wordt voldaan aan het in het herstelplan beschreven maatregelen en het pad naar herstel uit de dekkings- en reservetekort. Op dat moment was nog onbekend dat DNB zou gaan vereisen dat er een voorziening getroffen zou moeten worden voor de sterk gestegen overlevingskansen, zoals berekend door het CBS. Volgens de nieuwe CBS tafels stijgt de levensverwachting sneller dan eerder werd aangenomen. De laatste prognoses gaan uit van een verdere stijging van de levensverwachting van mannen tot 83,2 jaar (+1,7 jaar) en van vrouwen tot 85,5 jaar (+1,4 jaar) in 2050. Het Bestuur heeft besloten deze richtlijn van de toezichthouder te volgen, waarbij het Fonds rekening houdt met deze nieuwe inzichten bij het vaststellen van de Technische Voorziening. De nieuwe inzichten in de voorzienbare sterftetrends zorgt voor het Fonds voor een verhoging van de Technische Voorziening van 4,1%. Het definitieve bedrag om uiteindelijk op 105% dekkingsgraad uit te komen is o.a. als

Jaarverslag 2009

gevolg van deze verhoging vastgesteld op EUR 4.9 mln. Over EUR 1.4 mln van de totale bijstorting is nog discussie met de werkgever inzake de grondslagen van het bepalen van de Technische Voorziening. Het overige deel, EUR 3.5 mln is reeds betaald aan het Fonds.

Premiebeleid 2009

De bijdrage die het Fonds met betrekking tot de regeling inzake ouderdoms-, partner- en wezenpensioen (inclusief premievrijstelling) ontvangt, bedraagt per deelnemer een percentage van de pensioengrondslag. De actuariële premie is gebaseerd op de grondslagen die met de pensioenverzekeraar zijn overeengekomen. Jaarlijks wordt in het actuariële rapport de kostendekkendheid van de verschuldigde premie over het afgelopen jaar getoetst. Indien in enig jaar de verschuldigde premie lager is dan de actuariële kostendekkende premie, wordt de premie eventueel herzien aan de hand van een continuïteitsanalyse. Het Fonds is met de werkgever overeengekomen om over 2009 de premie op marktrente te ontvangen in plaats van de gedempte 4% premie. Dit uit prudentie overwegingen als gevolg van de lage marktrente en het dekkingstekort van het Fonds.

De totaal verschuldigde premie voor de pensioenregeling(en) wordt gedragen door de werkgever en de deelnemer gezamenlijk. Tot een premiepercentage van 10% van de loonsom, betaalt de werkgever de volledige premie. Hierboven komt de helft van het meerdere voor rekening van de werkgever, en de helft voor rekening van de werknemer, met een maximum van 5%. Boven de 20% komt het meerdere volledig voor rekening van de werkgever. Voor de per 31 december 2004 aanwezige deelnemers is een overgangsregeling van kracht: per 1 juli 2008 maximaal 3%, per 1 juli 2009 maximaal 4% en per 1 juli 2010 maximaal 5%. Per 1 juli 2009 bedraagt de werknemerspremie voor werknemers die vallen onder de overgangsregeling 4% en voor de overige werknemers 4,3%.

Ontwikkelingen 2009

Overeenkomst 2010-2013

2009 heeft in het teken gestaan van de afloop van het herverzekeringscontract met Delta Lloyd en de keuze voor een nieuwe opzet en voor een nieuw contract. De vragen hoe het Fonds de toekomst ziet en welke onderdelen er uitbesteed moeten worden, hebben centraal gestaan in dit proces.

Het Bestuur heeft besloten een onafhankelijk projectleider te vragen dit keuze proces te leiden, daarnaast heeft het Bestuur offerte gevraagd bij een tweetal externe adviseurs voor begeleiding en advies. De keuze is gevallen op onze huidige adviseur Mercer. Dit omdat hun offerte het meest duidelijke was en het beste prijsstelling had, daarbij had Mercer kennis van het oude contract.

Jaarverslag 2009

Resultaten project Contractverlenging

Het Bestuur heeft op basis van de vooraf benoemde criteria gekozen voor een splitsing van de uit te besteden activiteiten. Naast Delta Lloyd zijn er ook offertes opgevraagd bij Aegon en Nationale Nederlanden. Delta Lloyd biedt onder de streep de goedkoopste offerte, met de meeste flexibiliteit.

Het Bestuur besluit om een tweetal overeenkomsten af te sluiten: een vermogensbeheer overeenkomst met Delta Lloyd Asset Management N.V., een administratieovereenkomst en een herverzekeringsovereenkomst met Delta Lloyd Levensverzekeringen N.V. De overeenkomsten verwijzen naar elkaar en zijn afgesloten voor een periode van 3 jaar vanaf 1 januari 2010.

Belangrijkste resultaten van het onderhandelingsproces:

1. Per 18 december 2009 heeft Delta Lloyd de assets ten behoeve van het dekken van de verplichtingen van het Fonds op naam van het Fonds gesteld. Per dezelfde datum heeft het Fonds deze assets verpand aan Delta Lloyd indien en voor zover zekerstelling vereist nodig was ter dekking van haar verplichtingen uit hoofde van de bestaande overeenkomsten. Dit om tegenpartijrisico van het Fonds op de verzekeraar uit te sluiten. Per 31 december 2009 is de herverzekeringsovereenkomst geëindigd, Het pandrecht blijft gehandhaafd indien en voor zover er nog verplichtingen van het Fonds jegens Delta Lloyd bestaan uit hoofde van de (eindafrekening van) de per 31 december 2009 geëindigde overeenkomst. De verpanding komt niet terug in de per 1 januari 2010 gesloten overeenkomsten.
2. Ten aanzien van de administratieve verwerking worden de rapportages gemaakt op marktwaarde. Dit is een belangrijke besparing in doorlooptijd en kosten omdat de actuaaris niet langer deze berekeningen hoeft uit te voeren.
3. Aan de verzekeringstechnische kant is voor het volgende gekozen:
 - overlijdensrisico van deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden is herverzekerd door kapitaaluitkering;
 - langlevenrisico wordt door Fonds gedragen;
 - premie vrijstelling bij arbeidsongeschiktheid is verzekerd.
4. Ten aanzien van Asset management is er meer vrijheid om een deel van het vermogen bij een andere Asset managers neer te leggen dan Delta Lloyd. Er zijn goede beheer tarieven overeengekomen en bestaat de mogelijkheid om bij duidelijke underperformance van een fonds de assets bij een andere assetmanager onder te brengen.

Jaarverslag 2009

5. Contractduur is verkort naar 3 jaar om indien wenselijk sneller te kunnen inspelen op marktveranderingen.

De afrekening van de overeenkomst 2005 - 2009

Per 1 januari 2005 is de herverzekeringsovereenkomst tussen de het Fonds en Delta Lloyd Levensverzekering N.V verlengd voor een periode van 5 jaar. Conform deze overeenkomst worden de middelen nodig ter dekking van de verzekeringsverplichtingen belegd via een gesepareerd beleggingsdepot. Eind 2009 resteert een positief technisch resultaat dat is bijgeschreven aan de reservering voor het Fonds.

De pensioenregeling

Alle werknemers in dienst van KAS BANK zijn deelnemer in het pensioenreglement 2008. In het pensioenreglement 2008 wordt een nabestaandenpensioen op risicobasis verzekerd voor deelnemers welke op of na 1 januari 1999 deelnemer zijn geworden. Voor deelnemers welke voor deze datum hun deelnemerschap zijn begonnen is het nabestaandenpensioen op opbouwbasis verzekerd. Voor de deelnemers wordt een ouderdompensioen, een nabestaandenpensioen, en een wezenpensioen verzekerd. De pensioenregeling kent een basisregeling op basis van eindloon en een excedent-regeling op basis van middelloon. Voor de leden van de Raad van Bestuur geldt een DC regeling welke is gebaseerd op de middelloodsystematiek.

Financiering

Financiering van de pensioenen vindt plaats door middel van jaarlijkse stortingen en koopsommen door de werkgever. De bijdrage van de werkgever wordt gebaseerd op de kostendekkende premie.

Het Toeslagenlabel

Vanaf 1 januari 2009 moeten Pensioenfonds een toeslagenlabel of een vervangende tekst af geven. De Autoriteit Financiële Markten (AFM) heeft te kennen gegeven in 2010 op de correcte naleving hiervan te controleren.

Er is in 2009 voor niet-actieven geen toeslag verleend omdat de dekkingsgraad zich op een laag niveau bevond.

De actieve deelnemers hebben op hun middelloon component een toeslag ontvangen van 3% conform CAO.

Jaarverslag 2009

Regels rondom waardeoverdracht gewijzigd.

In verband met onderdekking (dekkingsgraad < 100%) van een groot aantal Pensioenfonds is de Pensioenwet aangepast.

Deze nieuwe regels houden het volgende in:

- op het peilmoment wordt vastgesteld of er sprake is van onderdekking waardoor de plicht tot waardeoverdracht moet worden opgeschort.
Dit peilmoment is de eerste dag van iedere kalendermaand. Op deze dag wordt er gekeken naar de dekkingsgraad op de laatste dag van de maand daaraan voorafgaand;
- de ontvangende pensioenuitvoerder informeert alle deelnemers die in de periode van opschorting van de plicht tot waardeoverdracht een opgave hebben gevraagd, over de opschorting en de gevolgen daarvan. Dit moet schriftelijk gebeuren;
- de plicht tot waardeoverdracht herleeft wanneer wordt vastgesteld dat zowel bij de overdragende, als bij de ontvangende pensioenuitvoerder geen sprake meer is van onderdekking. Als de dekkingsgraad gedurende drie opeenvolgende kalendermaanden de 100% overschrijdt, zal het Fonds weer meewerken aan de waardeoverdracht.

Deelnemers

Binnen drie maanden na aanvang van de deelneming moet aan deelnemers een startbrief worden verstrekt. Daarnaast ontvangen deelnemers jaarlijks een Uniform Pensioen Overzicht (UPO).

Gewezen deelnemers

Gewezen deelnemers krijgen bij de beëindiging van de deelneming een opgave van de opgebouwde Pensioenaanspraken, informatie over de toeslagverlening en overige relevante informatie. Ze ontvangen vervolgens iedere vijf jaar een opgave van de opgebouwde pensioenaanspraken en informatie over de toeslagverlening.

Ex-partners

Ex-partners moeten bij scheiding en vervolgens iedere vijf jaar worden geïnformeerd over de opgebouwde aanspraak op partnerpensioen, de toeslagverlening en overige informatie die specifiek voor de ex-partner van belang is.

Pensioengerechtigden

Pensioengerechtigden ontvangen bij pensioeningang en vervolgens ieder jaar informatie over hun pensioenrecht, eventuele opgebouwde aanspraken op partnerpensioen en de toeslagverlening.

Jaarverslag 2009

Goed Pensioenfondsbestuur

Het Pensioenfondsbestuur dient maatregelen te treffen die goed Pensioenfondsbestuur waarborgen. Dit is verankerd in de Pensioenwet. Deze onderdelen omvatten samen alle onderdelen rondom zorgvuldig bestuur, transparantie en openheid, communicatie, deskundigheid, verantwoording en toezicht.

Het beleid van het Fonds is gericht op een beheerste bedrijfsvoering, waarbij de volgende onderwerpen van belang zijn:

- AO/IC, waaronder uitbestedingrisico;
- Risicobeheersing;
- Maatregelen rondom integriteitrisico;
- Voorkomen van belangenverstremgeling;
- Beheersing van financiële risico's;
- Continuïteitsanalyse.

De actie punten uit 2009 zijn geïmplementeerd:

- de scheiding tussen besturende en uitvoerende taken is zo gewijzigd dat functiescheiding duidelijker is gerealiseerd. (Operationele en bestuurlijke taken zijn gescheiden);
- er is een opleidingsplan gemaakt;
- juridische kennis binnen het Bestuur op een hoger niveau gebracht.

Het Bestuur heeft in 2009 wederom een evaluatie gehouden van haar functioneren.

Het individuele functioneren was het onderwerp van gesprek tussen voorzitter en bestuurslid. Hiervan is een verslag gemaakt en gedeeld met de overige leden. De afspraken zijn per bestuurslid vastgelegd en teruggekoppeld.

Deskundigheidsbevordering

In het verslagjaar is het opleidingsplan en de deskundigheidsmatrix weer bijgewerkt. Het Bestuur wordt hier beoordeeld of voldoende deskundigheid aanwezig is op de volgende punten: managementvaardigheden; relevante wet en regelgeving; pensioenregelingen en –soorten; financieel technisch en actuariële aspecten en beleggingen; administratieve organisatorische en interne controle; externe uitvoering en communicatie. Uit deze analyse is gebleken dat deze aspecten in voldoende mate aanwezig zijn binnen het Bestuur of in voldoende mate door externe deskundigen kunnen worden aangevuld. Om bij te blijven met de ontwikkelingen en ter verdieping van de pensioen kennis werden door bestuursleden diverse opleidingen en seminars gevolgd.

Jaarverslag 2009

Naleving wet- en regelgeving

Het Fonds heeft net als in eerdere jaren in 2009 regelmatig regulier contact gehouden met toezichthouders (DNB en AFM). Zo is onder andere een herstelplan ingediend bij DNB, dat vervolgens is goedgekeurd. Los van een door de actuaris van het Fonds onjuist berekende excassokostenvoorziening in het jaarverslag van 2008, welke fout het Bestuur per ommekeer heeft laten herstellen, hebben zich in 2009 geen materiële issues inzake naleving wet- en regelgeving voorgedaan. Het Bestuur heeft een aantal bijeenkomsten, georganiseerd door de toezichthouder, bijgewoond.

Uitbesteding

Het Bestuur heeft diverse malen overleg gehad met de uitvoeringsorganisatie over de dienstverlening. Hierin zijn ook de aspecten van de kwaliteit van de beheersmaatregelen aan de orde geweest.

Communicatie

In 2009 heeft de Communicatie commissie drie keer een periodieke nieuwsbrief uitgebracht: de PF-Update. Deze update wordt verzonden aan alle deelnemers en gepensioneerden. Onderwerpen in deze nieuwsbrief waren ondermeer;

- dekkingsgraad en beleggingsbeleid;
- rol Bestuur, Verantwoordingsorgaan en Visitatiecommissie;
- verkiezingen Deelnemersraad.

De teksten worden door een leescommissie vooraf gelezen om de inhoud zo toegankelijk mogelijk te maken voor alle betrokkenen.

Door het Bestuur is een speciale training gevolgd om teksten zo inzichtelijk mogelijk te kunnen aanleveren.

In 2009 heeft het Fonds haar actieve deelnemers geïnformeerd door middel van een brief over het toeslagenlabel.

In de UPO's is visueel door middel van muntjes aangegeven hoe de toekomstige verwachtingen zijn ten aanzien van de toeslagverlening. Dit is conform de aanbeveling AFM.

Ook de website is verder ingericht, deze wordt beheerd door Delta Lloyd. Hier staat de documentatie op van het Fonds die zo voor een ieder toegankelijk is.

Jaarverslag 2009

Bestuursvergaderingen

Het Bestuur vergadert maandelijks (11x per jaar) met een formele agenda en formele verslaglegging. Wekelijks komt het Bestuur bijeen om lopende zaken te bespreken en voortgang te houden. De belangrijkste onderwerpen in 2009 waren:

- contract verlenging;
- afrekening oude contract,
- beleggingsbeleid;
- herstelplan;
- gevolgen van wet en regelgeving;
- communicatie;
- risicomanagement: er is een start gemaakt met risico self assessment sessies met alle betrokkenen.

Ontwikkelingen 2010 tot zover

In 2010 zal de discussie met betrekking tot ons Nederlands pensioenstelsel verder gevoerd worden. De pensioendiscussie beweegt zich voort over een tweetal assen.

De eerste as is die van de toezichthouder gevoerd vanuit het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en heeft betrekking op de governance. Op 19 januari 2010 heeft de commissie Beleggingsbeleid en Risicobeheer (de commissie Frijns) haar rapport "Onzekere zekerheid" gepresenteerd aan toenmalig minister Donner van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. De commissie heeft in opdracht van toenmalig minister Donner onderzoek gedaan naar de wijze waarop het beleggingsbeleid, het risicobeheer, de uitvoering en governance van Pensioenfondszen zich sinds 1990 heeft ontwikkeld in relatie tot de doelstelling en het risicodraagvlak van Pensioenfondszen. In haar rapport staan aanbevelingen voor het risicomanagement, het beleggingsbeleid, de governance en de organisatie hiervan. De commissie pleit daarnaast voor meer expertise in de bestuursgelederen om de meer complexe bestuurlijke rol te kunnen waarmaken. Daarnaast was er commissie Goudswaard, die gekeken heeft naar de structurele ontwikkelingen, zoals de vergrijzing en de consequenties hiervan voor het Nederlandse pensioenstelsel. Conclusie van beide rapporten is dat het Bestuur van een Pensioenfonds lessen moet trekken uit de analyse van de structurele ontwikkelingen waarmee Pensioenfondszen worden geconfronteerd.

De tweede as is die van de herstelkracht van ons pensioenstelsel. Dit herstel hangt af van twee belangrijke factoren namelijk de rente ontwikkelingen en het algemeen economisch herstel. De aanhoudende lage rente betekent dat Pensioenfondszen hun verplichtingen tegenover deze lage rente moeten waarderen waardoor deze verplichtingen hoog zijn geworden.

In 2009 zijn de Pensioenfondszen tevens geconfronteerd met nieuwe overlevingstafels die ervoor zorgen dat de toch al hoge verplichtingen nog eens met ruim 4% zijn gestegen.

Jaarverslag 2009

Om de kant van de toenemende verplichtingen op te vangen zullen de assets met een zelfde kracht in waarde moeten stijgen. In de huidige macro economische omstandigheden en resultaten van groei in de wereldeconomie lijkt dit op korte termijn niet haalbaar. Herstel van het pensioenstelsel is dan ook iets van de lange adem.

2010 blijft dan ook een zorgzaam jaar waarbij de richting van verbeterde governance en herstel is ingeslagen. 2010 zal ook het jaar worden waarin een bredere discussie gevoerd gaat worden over de haalbaarheid van het huidig pensioenstelsel op langere termijn met alle betrokkenen.

Jaarverslag 2009

Mutatieoverzicht deelnemers

Per 31 december 2009 bedroeg het aantal actieve deelnemers 829. Dit betekent een afname van 33 deelnemers ten opzichte van de stand per 31 december 2008.

Deze afname wordt als volgt gespecificeerd:

	Deelnemers	Premievrije verzekerden	Ouderdoms- pensioen	Nabestaan- denpensioen	Wezen- pensioen
Stand per 1 januari 2009	862	704	193	102	8
Toetredingen	34				
Herintredingen					
Premievrij geworden	-60	60			
Ingang pensioen	-3	-9	12	5	
Overlijden	-1		-8	-6	
Waardeoverdracht	-1	-26			
Afloop					-1
Overig	-2	3	-5		1
Stand per 31 december 2009	829	732	192	101	8

Samenvatting van de financiële positie van het Fonds en ontwikkelingen gedurende het jaar.

	Pensioenvermogen	Technische voorziening*	Dekkingsgraad
Stand per 1 januari 2009	123.022	136.338	90,2
Beleggingsresultaten	13.360		
Premiebijdragen	14.887		
Uitkeringen	-3.880		
Overig	620	4.623	
Stand per 31 december 2009	148.009	140.961	105,0

* Technische voorziening 1 januari 2009 aangepast, conform erratum jaarverslag 2008.

Het saldo van baten en lasten over de afgelopen jaren kan als volgt worden geanalyseerd:

	2009	2008	2007	2006	2005
Premies	14.887	7.485	6.760	7.940	6.869
Beleggingsopbrengsten	13.360	-11.800	832	4.047	10.685
Pensioenuitkeringen	-3.880	-3.839	-3.844	-3.754	-3.361
Mutatie pensioenverplichtingen	-7.297	-33.856	5.751	-4.484	-6.570
Overige mutaties	620	-1.166	-763	-627	-306
	17.690	-43.176	8.736	3.122	7.317

De vergelijkende cijfers zijn niet gecorrigeerd voor het effect van de per 1 januari 2007 doorgevoerde stelselwijziging.

Jaarverslag 2009

Actuariële analyse

De actuariële analyse van het saldo van de baten en lasten kan als volgt worden weergegeven:

	2009	2008
Resultaat op premies en koopsommen	6.121	1.254
Resultaat op beleggingen	18.456	-44.496
Resultaat op sterfte en arbeidsongeschiktheid	-213	172
Resultaat op kosten	-	-
Resultaat op mutaties	315	-16
Resultaat op excassokosten	-2.655	-
Resultaat omrekening sterftetafels	-5.552	-
Overige resultaten	1.218	-90
	17.690	- 43.176

* het Resultaat op beleggingen is inclusief de wijziging van de rentetermijnstructuur.

Risicobeheer

Algemeen

De belangrijkste doelstelling van het Fonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen tegen de laagst mogelijke kosten. Om deze doelstelling te kunnen nakomen, is ons beleggingsbeleid er op gericht de beleggingsrendementen te optimaliseren ten opzichte van de risico's, die voortkomen uit de beleggingen zelf en uit de verplichtingen van het Fonds. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd om de groeivoet van de verplichtingen te realiseren plus een opslag voor risico en kosten, en zo op termijn voor een toereikende solvabiliteit te kunnen zorgen. In 2009 is gestart met Risico Self Assessment methode, om risico's welke het Fonds loopt in kaart te brengen.

Solvabiliteitsrisico

Het solvabiliteitsrisico is het risico dat de aangegane pensioenverplichtingen niet kunnen worden nagekomen. Op korte termijn heet dit het solvabiliteitsrisico. Op de lange termijn noemen we dit het continuïteitsrisico. Het toezicht van de DNB en het beleggingsbeleid zijn voor een belangrijk deel toegespitst op de risico's van het al dan niet solvabel zijn van het Fonds. Bovenop de marktwaarde van de verplichtingen dienen extra vermogensbuffers aan te worden gehouden om negatieve marktontwikkelingen, gedeeltelijk, op te kunnen vangen. De aan te houden vereiste buffer is afhankelijk van de risico's die het Fonds loopt, en bestaat uit de volgende risico categorieën: rente, zakelijke waarden, valuta, krediet, commodities en verzekeringstechnische risico's.

Jaarverslag 2009

Risicobudget

In 2008 is er een risicobudget vastgesteld met de daarbij behorende strategische asset allocatie en rente hedge. De basis hiervan vormt de ALM studie uitgevoerd door de investment consultant Mercer. Daarbij is nauwkeurig gekeken of het beleid in lijn is met het risicotoezicht van DNB. Het Bestuur heeft het risicobudget voor de beleggingen vastgesteld op 7,5%, grotendeels in overeenstemming met het vereist eigen vermogen van DNB. Het risicobudget is de tracking error, oftewel verschil in rendement van de beleggingen ten opzicht van de verplichtingen. Hieraan ligt een risicotolerantie ten grondslag van een maximale kans op onderdekking van 2,5%, wat inhoudt dat zich eens per 40 jaar een onderdekking zou kunnen voordoen. Hiervoor geldt dat 60% van het renterisico dient te worden afgedekt, met een strategische allocatie van 70% vastrentende waarden en 30% zakelijke waarden.

Valutarisico

Valutarisico is het risico dat de waarde van een belegging daalt als gevolg van veranderingen in valutakoersen. Het Fonds belegt ook buiten het Eurozone, waardoor het Fonds gevoelig is voor koersschommelingen van de betreffende valuta ten opzichte van de Euro. Ten aanzien van het strategisch valutabeleid van het Fonds geldt dat 75% van de exposure in US Dollar (USD) en 50% van de exposure in Britse pond (GBP) wordt afgedekt met valuta termijncontracten. Obligatiebeleggingen worden voor 100% gehedged. Om tactische en/of praktische redenen kunnen wij besluiten van de strategische hedge percentage af te wijken. De uitvoering van de valuta afdekking wordt gedaan door Delta Lloyd Asset Management.

Renterisico

Het renterisico ontstaat door het verschil in de rentegevoeligheid van de bezittingen en de verplichtingen. Het Fonds is daardoor aan beide kanten zeer gevoelig voor veranderingen in de marktrente. Aan de bezittingen kant zijn de obligaties het meest rentegevoelig. Aan de verplichtingen kant moet ook tegen de marktrente gewaardeerd worden, en daarom wordt er hier ook renterisico gelopen. Door bij de beleggingen rekening te houden met het rente risico van de verplichtingen kan dit risico worden beperkt. Uit de ALM studie is naast een risicobudget het strategische rentehedge percentage vastgesteld op 60%. Met andere woorden de beleggingen dienen 60% van het renterisico van de verplichtingen te hedgen. De uitvoering van het afdekken van het renterisico met 60% wordt gedaan door Delta Lloyd Asset Management.

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het Fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het Fonds bepaalde vorderingen heeft. Van de portefeuille vastrentende waarden bestaat 70% uit staatsleningen of staatsgerelateerde

Jaarverslag 2009

leningen en 30% uit investment grade credits. Het tegenpartijrisico verbonden aan de inzet van derivaten wordt op marktconforme wijze beheerst door het storten van onderpand bij bepaalde marktbevingen. Daarnaast wordt er gebruikgemaakt van tegenpartijen met een goede reputatie waardoor dit risico wordt beperkt.

Verzekeringstechnisch risico

Het verzekeringstechnisch risico omvat de risico's van negatieve resultaten op de actuariële grondslagen die worden gebruikt bij de vaststelling van de hoogte van de premie en de technische voorzieningen. Het belangrijkste risico in dit kader is de ontwikkeling van de levensverwachting. Pensioenen worden levenslang uitgekeerd. Het Fonds dient daarom rekening te houden met de levensverwachting van de deelnemers. De levensverwachting wordt gebaseerd op waarnemingen uit het verleden en de verwachte verbetering in levensverwachtingen. De prognoses worden berekend door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en vormen de basis voor de door het Fonds gebruikte tafels van het Actuariële Genootschap (AG). Het Fonds gebruikt de meest recente tafels, conform de aanbevelingen van DNB.

Een ander onderdeel van het verzekeringstechnisch risico is het risico van variatie in de sterfte van jaar tot jaar, het kortlevenrisico. Dit risico zorgt voor extra lasten voor nabestaandenpensioen vanwege relatief vroegtijdig overlijden van deelnemers. Gezien de geringe omvang van het Fonds is dit risico herverzekerd.

Liquiditeitsrisico

Pensioenfondsen lopen het risico dat zij niet over voldoende liquide financiële middelen beschikken om op het beoogde moment aan de pensioenuitkeringverplichtingen te voldoen. In het Financieel Toetsingskader (FTK) standaard risicomodel van DNB wordt voor het bepalen van het vereist eigen vermogen het liquiditeitsrisico gelijk gesteld aan 0%, oftewel dit betreft geen risico. Voor het Fonds is dat ook een juiste aanname, aangezien de te ontvangen pensioenpremies groter zijn dan de uit te keren pensioenen. Daarnaast voert het Fonds het liquiditeitsmanagement op een dusdanige manier uit dat er voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn op het juiste moment. Tevens wordt er niet, of in zeer beperkte mate, belegd in illiquide activa.

Operationele risico's

Operationeel risico is het risico dat optreedt bij de uitvoering van de pensioen- en beleggingsactiviteiten, als gevolg van niet afdoende of falende interne processen, menselijk gedrag en systemen of als gevolg van externe gebeurtenissen. Dit soort risico's is inherent aan de primaire operationele processen. Deze operationele risico's tracht het Bestuur te mitigeren door hoge eisen te

Jaarverslag 2009

stellen aan externe- en interne controles en de dienstverlening van derden waar het Fonds gebruik van maakt.

Rapportages en monitoring

Het Bestuur beseft dat er risico's aanwezig zijn die de financiële positie van het Fonds kunnen verstoren. Het Bestuur hecht veel waarde aan het regelmatig monitoren van de resultaten en de daarbij behorende gelopen risico's te meten. Aan de hand van periodieke rapportages van de custodian wordt toezicht gehouden op de prestaties om zonodig vroegtijdig te kunnen bijsturen. Vanaf 1 januari 2009 zijn alle beleggingen van het Fonds, onafhankelijk van de vermogensbeheerders, geadmistreerd door de afdeling Investment Management Services van KAS BANK. Naast de administratie worden tevens de performance, risico's en compliance maandelijks berekend en gerapporteerd over de twee vermogensbeheerders afzonderlijk en geconsolideerd. Vanaf het 4^e kwartaal is eveneens een integrale kwartaal rapportage beschikbaar waarbij zowel inzage wordt verkregen in de dekkingsgraad, dekkingsgraad ontwikkeling, de verplichtingen, performance en risico's. Dagelijks hebben bestuurders van het Fonds een online inzage in performance, de dekkingsgraad, de beleggingen en de afwijkingen t.o.v. de strategische asset allocatie.

Sturingsinstrumenten

Het Fonds heeft de volgende sturingsmogelijkheden in geval van een dekkingsgraadtekort;

- aanpassing van het strategisch beleggings- en risicobeleid;
- het korten van pensioenrechten (als uiterste middel).

Bestuur

Amsterdam, 18 juni 2010

Bestuur Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK

Jaarverslag 2009

Balans per 31 december 2009

(na voorgestelde bestemming saldo baten en lasten)
(bedragen x duizend euro)

		2009	2008
	Toelichting		
Activa			
Beleggingen voor risico Pensioenfonds	1	133.826	119.863
Vorderingen en overlopende activa	2	12.488	2.510
Overige activa	3	5.667	2.560
Totaal activa		151.981	124.933
Passiva			
Stichtingskapitaal en reserves	4	7.048	-10.642
Technische voorzieningen	5	140.961	133.664
Overige schulden en overlopende passiva	6	3.972	1.911
Totaal passiva		151.981	124.933

Jaarverslag 2009

Rekening van baten en lasten over 2009

(bedragen x duizend euro)

		2009	2008
Baten			
Premiebijdragen	7	14.887	7.485
Beleggingsresultaten risico Pensioenfonds	8	13.360	-11.800
		28.247	-4.315
Lasten			
Pensioenopbouw	9	7.359	4.142
Indexering en overige toeslagen	10	912	1.279
Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen	11	3.689	4.832
Onttrekkingen uit voorziening pensioenverpl. voor pensioenuitkeringen	12	-3.880	-3.839
Wijziging marktrente	13	-8.726	28.251
Wijziging overige actuariële uitgangspunten	14	7.943	-809
Pensioenuitkeringen	15	3.880	3.839
Saldo van overgedragen rechten	16	103	644
Technisch resultaat Delta Lloyd	17	-80	91
Pensioenuitvoeringskosten	18	495	431
Overige baten en lasten	19	-1.138	-
		10.557	38.861
Saldo van baten en lasten		17.690	-43.176

Jaarverslag 2009

Kasstroomoverzicht

	2009	2008
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premies	7.045	7.099
Betaalde pensioenuitkeringen	-3.914	-3.849
Ontvangen waardeoverdrachten	202	184
Betaalde waardeoverdrachten	-305	-828
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-2.149	-851
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten	879	1.755
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Verkopen en aflossingen van beleggingen	17.424	141.544
Aankopen van beleggingen	-21.502	-151.517
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	7.296	6.344
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-535	0
Saldo vooruitbetaalde kosten	105	-53
	2.788	-3.682
Koers en omrekenverschillen op liquide middelen	-	4
		4
Mutatie liquide middelen	3.667	-1.923

Het kasstroomoverzicht bestaat uit de post liquide middelen, vermeld onder Overige activa en de post Vorderingen uit hoofde van herverzekering, vermeld onder Vorderingen en overlopende activa.

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de directe methode. De directe methode bepaalt de kasstroom aan de hand van de werkelijke kasontvangsten en kasuitgaven. Bij de indirecte methode wordt de kasstroom afgeleid uit de Rekening van baten en lasten.

Jaarverslag 2009

Toelichting

Algemeen

Het Fonds is verantwoordelijk voor de uitvoering van de pensioenregeling van KAS BANK. Deelnemers in de pensioenregeling zijn alle medewerkers van KAS BANK met een dienstverband. Voor de deelnemers wordt een ouderdomspensioen, een nabestaandenpensioen en een wezenpensioen verzekerd.

De benodigde middelen ter dekking van de verzekeringsverplichtingen voortvloeiend uit de pensioenregeling zijn ondergebracht in een gesepareerd beleggingsdepot bij Delta Lloyd Levensverzekering N.V. De overeenkomst met Delta Lloyd is verlengd voor een periode van vijf jaar en loopt af per 1 januari 2010.

Het gesepareerde beleggingsdepot is in juridische zin een overeenkomst tot herverzekering, maar economisch gezien vloeien nagenoeg alle resultaten terug naar het Fonds zodat het Fonds zelf vrijwel alle economische risico's draagt. De Balans en Rekening van baten en lasten van het gesepareerd beleggingsdepot wordt daarom geconsolideerd in de jaarrekening van het Fonds.

Op grond van de overeenkomst met Delta Lloyd wordt een voordelig saldo van de technische resultaten over een periode van 2005 - 2009 verrekend tussen het Fonds en Delta Lloyd Levensverzekering N.V. in de verhouding 60/40.

Naast het gesepareerde depot houdt het Fonds beleggingen in eigen beheer aan, deze zijn ondergebracht bij Bank Insinger de Beaufort N.V.. De risico's die uit deze extra beleggingen voortvloeien, komen volledig voor rekening van het Fonds.

Ter afdekking van koersrisico's op specifieke beleggingen worden derivaten aangehouden. De resultaten worden verwerkt in de Rekening van baten en lasten.

Overeenstemmingverklaring

De jaarrekening is opgesteld in overeenkomst met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 boek 2 BW en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. Het Bestuur heeft 18 juni 2010 de jaarrekening opgemaakt.

Jaarverslag 2009

Grondslagen voor waardering van de balans

Algemeen

Alle bedragen zijn vermeld in duizenden euro's.

De activa en passiva worden, voor zover niet anders vermeld, gewaardeerd tegen de actuele waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de Rekening van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

De activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koersen per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde. De hieruit voortvloeiende omrekeningsverschillen worden verantwoord in de Rekening van baten en lasten.

	31-12-2009	Gemiddelde 2009	31-12-2008	Gemiddelde 2008	31-12-2007	Gemiddelde 2007	31-12-2006
CHF	5.371	4.900	4.428	2.585	742	603	463
DKK	138	143	148	74	-	-	-
GBP	7.071	5.407	3.742	2.161	580	629	677
HKD	1.023	783	542	271	-	-	-
JPY	1.458	1.340	1.221	611	-	-	-
NOK	815	464	112	56	-	-	-
SEK	-	18	36	52	67	71	75
SGD	404	314	223	112	-	-	-
USD	13.268	11.171	9.074	5.761	2.448	2.095	1.742
	29.548	24.537	19.526	11.682	3.837	3.398	2.957

Voor vergelijkingsdoeleinden is het voorgaande jaar aangepast.

Jaarverslag 2009

Beleggingen voor risico Pensioenfonds

In overeenstemming met de Pensioenwet worden beleggingen gewaardeerd tegen actuele waarde. Beleggingen in beleggingsinstellingen worden gerubriceerd in overeenstemming met de aard van de onderliggende beleggingen.

- *Vastgoedbeleggingen*

Beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers.

- *Aandelen*

Beursgenoteerde aandelen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. De waardering van niet-beursgenoteerde aandelen en participaties in beleggingsfondsen geschiedt tegen de geschatte opbrengstwaarde.

- *Vastrentende waarden*

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd in per balansdatum geldende beurskoersen. Bij afwezigheid van een marktnotering, wordt de actuele waarde gesteld op de geschatte opbrengstwaarde, waarbij rekening wordt gehouden met de geldende marktrentepercentages en het risicoprofiel van de portefeuille. Waardering geschiedt onder aftrek van eventuele voorzieningen voor verminderde kredietwaardigheid.

- *Derivaten*

Derivaten worden gewaardeerd op reële waarde, te weten de relevante marktnotering of, als die er niet is, de waarde die wordt bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingsmodellen.

Derivaten met een positieve marktwaarde worden als actiefpost verantwoord in de Balans onder Beleggingen en de derivaten met een negatieve marktwaarde worden als een passiefpost verantwoord onder de Overige schulden en overlopende passiva.

Vorderingen en overlopende activa

Voor eventuele oninbare vorderingen vindt waardering plaats onder aftrek van een voorziening.

Technische voorziening pensioenverplichtingen

De voorziening pensioenverplichtingen wordt gewaardeerd op actuele waarde (marktwaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen op

Jaarverslag 2009

balansdatum. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (indexatie) toezeggingen. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de marktrente.

Bij de berekening van de voorziening is uitgegaan van de op de balansdatum geldende pensioenreglementen en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het Bestuur besloten of de opgebouwde pensioenaanspraken worden geïndexeerd. Alle per balansdatum bestaande indexatiebesluiten zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt uitgegaan van voor de toezichthouder acceptabele grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De berekeningen zijn uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen:

- het toeslagenbeleid is in lijn met de toeslagenmatrix zoals die is vastgelegd in de Regeling Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling, waarbij duidelijkheid naar de deelnemers toe voorop staat. De RvB regeling kent geen toeslagregeling. Deze paragraaf geldt dus alleen voor het reguliere pensioenreglement. Het Bestuur stelt de toeslagen vast voor de deelnemers aan de excedentregeling, voor de gewezen deelnemers en voor de pensioengerechtigden;
- toeslag gewezen deelnemer en pensioengerechtigden;
- voor de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden geldt een ambitie op basis van de ontwikkeling van de CPI-alle huishoudens (mei-mei, zoals vastgesteld door de Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). De toeslagen zijn voorwaardelijk en hangen af van o.a. de financiële positie van het Fonds. De werkgever betaalt de benodigde koopsom. Het Bestuur van het Fonds beoordeelt of de financiële positie toeslagen toelaat. Bij een dekkingsgraad van tussen de 105-130% worden de toeslagen pro rata bepaald. De dekkingsgraad wordt jaarlijks per 31 december vastgesteld en wordt gepubliceerd in het jaarverslag. Op grond van deze dekkingsgraad en met inachtneming van de ontwikkelingen die hierop van toepassing zijn na die datum besluit het Bestuur over het al dan niet toekennen van toeslag per 1 juli. Het Fonds kent geen inhaaltoeslagen. Toeslagen zijn gemaximeerd op 5%. Een eenmaal toegekende toeslag is onvoorwaardelijk geworden;
- toeslagen deelnemers excedentregeling (middelloon regeling);
- Voor de deelnemers van de middelloon regeling geldt dat de toeslag voorwaardelijk is. De werkgever betaalt de benodigde koopsom. De toeslag is conform de procentuele aanpassing van de salarisschalen van het afgelopen jaar, zoals die bij de KAS BANK N.V. worden

Jaarverslag 2009

gehanteerd. De toeslag wordt verleend in een bestuursvergadering en gaat in per 1 januari van het nieuwe jaar;

- sterfte: Mannen
De sterftetekansen voor de mannen zijn ontleend aan de overlevingstafel AG Prognosetafel 2050, starttafel 2007-2012 met voor (gewezen) deelnemers een leeftijdsterugstelling van 3 jaar en verhoogd met 4,1% in verband met verzwaaring overlevingstafels;
- sterfte : Vrouwen
De sterftetekansen voor de vrouwen zijn ontleend aan de overlevingstafel AG Prognosetafel 2050, met voor (gewezen) deelnemers een leeftijdsterugstelling van 1 jaar en verhoogd met 4,1% in verband met verzwaaring overlevingstafels;
- de marktrente is gebaseerd op de rentetermijnstructuur zoals maandelijks gepubliceerd door de DNB, rekeninghoudend met een gemiddelde looptijd van de uitkeringen van ca.19 jaar. Dit komt eind 2009 overeen met de gemiddelde rekenrente van 3,8% (2008:3,5%);
- voor dekking van administratie- en mutatiekosten wordt op de backservicekoopsom een opslag gelegd van 1% op het bruto tarief. Op de jaarlijkse stortingskoopsom wordt, afhankelijk van de omvang, een opslag gelegd van 4,5% of 4,0% of 3,75% op het brutotarief;
- de opslag voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid bedraagt 6,95% op het bruto tarief voor stortingskoopsommen;
- de opslag voor dekking van excassokosten is 2%. Voor polissen van ingegane pensioenen is jaarlijks een bedrag van euro 53,33 per polis verschuldigd. Hierbij is het aantal polissen aan het eind van het jaar bepalend;
- in het Pensioenreglement 2008 is een nabestaandenpensioen verzekerd op risicobasis. Voor deelnemers welke op 31 december 1998 waren opgenomen in de pensioenregeling is het nabestaandenpensioen verzekerd op opbouwbasis.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Directe beleggingsopbrengsten

Dit betreft de op obligaties en leningen op schuldbekentenissen ontvangen interest en de op aandelen ontvangen dividenden.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder de post indirecte beleggingsopbrengsten worden gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van financiële beleggingen verantwoord.

Jaarverslag 2009

Kosten van vermogensbeheer

De kosten van vermogensbeheer omvatten aan de beleggingsopbrengsten gerelateerde kosten, waaronder provisies, transactiekosten en valutaverschillen.

Saldo overdrachten van rechten

Dit betreft de ontvangst van of overdracht aan het Fonds of de Pensioenverzekeraar van respectievelijk de vorige en de nieuwe werkgever van de contante waarde van premievrije pensioenaanspraken van deelnemers die tot de ontslagdatum zijn opgebouwd. De ontvangen koopsommen worden aangewend voor de inkoop van extra dienstjaren.

Premiebijdragen

Hieronder zijn opgenomen de in rekening gebrachte premies en koopsommen bij derden.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen omvatten uitgekeerde bedragen uit hoofde van ouderdomspensioen, nabestaandenpensioen evenals wezenpensioen.

Pensioen uitvoeringskosten

Deze kosten zijn opgenomen voor de aan het boekjaar toe te rekenen bedragen.

Jaarverslag 2009

Balans per 31 december 2009

1. Beleggingen voor risico Pensioenfonds

De beleggingen in het gesepareerd depot betreffen de benodigde middelen ter dekking van de verzekeringsverplichtingen voortvloeiend uit de pensioenregeling, welke zijn ondergebracht bij Delta Lloyd. De beleggingen in eigen beheer betreffen de extra beleggingen die door het Fonds worden aangehouden bij Bank Insinger de Beaufort N.V.

De beleggingen per 31 december 2009 kunnen als volgt worden weergegeven:

	Beleggingen in eigen beheer	Gesepareerd depot	Totaal
Aandelen	5.350	37.599	42.949
Vastrentende waarden	11.126	79.724	90.850
Derivaten	-	27	27
	16.476	117.350	133.826

De beleggingen per 31 december 2008 kunnen als volgt worden weergegeven:

	Beleggingen in eigen beheer	Gesepareerd depot	Totaal
Vastgoedbeleggingen	215	-	215
Aandelen	4.551	27.783	32.334
Vastrentende waarden	8.760	75.528	84.288
Derivaten	68	2.958	3.026
	13.594	106.269	119.863

Per 18 december 2009 zijn de assets van het Fonds welke op naam waren gesteld van Delta Lloyd Levensverzekering N.V. op naam gesteld van Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK. Per deze zelfde datum is ten gunste van Delta Lloyd Levensverzekering N.V. een pandrecht gevestigd op genoemde assets, dit ter zekerstelling van eventuele vorderingen uit hoofde van de (per 31 december 2009 beëindigde) herverzekeringsovereenkomst van Delta Lloyd Levensverzekering N.V. op het Fonds.

Het verloop van de beleggingen voor risico Pensioenfonds zijn als volgt:

<i>Vastgoedbeleggingen</i>	2009	2008
Het verloop deze balanspost is als volgt:		
Stand per 1 januari	215	345
Aankopen/verstrekkingen	27	157
Verkopen/aflossingen	-284	-151
Herwaardering	42	-136
Stand per 31 december	-	215
		34

Jaarverslag 2009

	2009	2008
<i>Aandelen</i>		
Het verloop deze balanspost is als volgt:		
Stand per 1 januari	32.334	38.699
Investerings, aankopen, verstrekkingen	9.518	15.866
Verkopen, ontvangen aflossingen	-6.591	-2.249
Herwaardering	7.688	-19.982
Stand per 31 december	42.949	32.334

Vastrentende waarden

Het verloop deze balanspost is als volgt:

Stand per 1 januari	84.288	86.213
Investerings, aankopen, verstrekkingen	11.834	135.624
Verkopen, ontvangen aflossingen	-8.089	-132.637
Herwaardering	2.817	-4.912
Stand per 31 december	90.850	84.288

Derivaten

Het verloop deze balanspost is als volgt:

Stand per 1 januari	3.026	32
Investerings, aankopen, verstrekkingen	-	68
Verkopen, ontvangen aflossingen	-4.171	-100
Herwaardering	-1.185	3.026
Stand per 31 december	-2.330	3.026

De balanspost Derivaten bestaat uit een positieve marktwaarde voor derivaten en een negatieve marktwaarde voor derivaten zoals hieronder gespecificeerd:

Positieve marktwaarde	27	3.026
Negatieve marktwaarde	-2.357	-
	-2.330	3.026

De beleggingen voor risico Pensioenfonds zijn als volgt te verdelen:

Vastgoedbeleggingen

Indirect vastgoed	-	215
-------------------	---	-----

De post indirect vastgoed bestaat uit beursgenoteerde vastgoedfondsen.

Jaarverslag 2009

	2009	2008
Aandelen		
Aandelen mature markets	42.385	31.791
Aandelen emerging markets	121	208
Aandelenbeleggingsfondsen	443	335
	42.949	32.334

Voor vergelijkingsdoeleinden is het voorgaande jaar aangepast.

Vastrentende waarden		
Obligaties	58.603	60.954
Credit funds	32.247	23.334
	90.850	84.288

Voor vergelijkingsdoeleinden is het voorgaande jaar aangepast.

Derivaten		
Valutaderivaten	27	68
Rentederivaten	-	2.958
	27	3.026

2. Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen uit hoofde van herverzekering	3.298	1.130
Vorderingen op sponsors	8.694	739
Lopende intrest	380	422
Overige vorderingen	116	219
Stand per 31 december	12.488	2.510

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan een jaar. Inmiddels is van de Vorderingen op sponsors €7.305 ontvangen. Er is een betwiste vordering van €1.389 in verband met de te hanteren overlevingstafels. Na publicatie van de nieuwe AG prognosetafel zal in 2010 nader onderzoek plaatsvinden naar de overlevingstafels. De sponsor betwist de verzwaring van de grondslagen. In overleg zullen sponsor en bestuur hier een oplossing voor vinden.

Jaarverslag 2009

3. Overige activa

Liquide middelen	5.667	2.560
Stand per 31 december	5.667	2.560

Onder liquide middelen worden opgenomen tegoeden op bankrekeningen die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn.

4. Stichtingskapitaal en reserves

Stand per 31 december 2008	-10.642
Uit bestemming Rekening van baten en lasten	17.690
Stand per 31 december 2009	7.048

Solvabiliteit

Minimaal vereist eigen vermogen	7.048
Vereist eigen vermogen	21.284

Voor de berekening van het vereist eigen vermogen wordt gebruik gemaakt van een standaard model.

Herstelplan

Het herstelplan is opgesteld in 2009 en ingediend op 25 april 2009. Het herstelplan is vanaf 2009 van toepassing. In het herstelplan wordt uitgegaan van een stijging van de dekkingsgraad per 31 december 2009 naar 105% (2008: 90%). Het herstelplan is ingediend, de hoofdlijnen van dit plan zijn het verlagen van de indexaties en eventuele additionele financiering door de sponsor.

	2009	2008
5. Technische voorzieningen		
Het mutatieoverzicht voor de pensioenverplichtingen is als volgt:		
Stand per 1 januari	133.664	99.808
Toevoeging opslag excassokosten 2008	2.674	-
Stand per 1 januari	136.338	99.808
Pensioenopbouw	7.359	4.142
Indexering en overige toeslagen	912	1.279
Rentetoevoeging	3.689	4.832
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-3.880	-3.839
Wijzigingen marktrente	-8.726	28.251
Wijzigingen actuariële uitgangspunten	5.673	-227
Saldo van inkomende en uitgaande waardeoverdrachten	-404	-582
Stand per 31 december	140.961	133.664

Voor een toelichting op de verschillende posten wordt verwezen naar de toelichting op de verschillende posten uit de Rekening van baten en lasten (toelichting 9 t/m 14).

Jaarverslag 2009

De voorziening voor pensioenverplichtingen is naar categorieën van deelnemers als volgt samengesteld:

Actieve deelnemers	73.444	68.719
Gewezen deelnemers	20.664	21.498
Pensioengerechtigden	46.853	43.447
	<u>140.961</u>	<u>133.664</u>

De methode voor de berekening van de pensioenverplichtingen is zodanig toegepast dat er geen sprake is van een financieringsachterstand. Naar hun aard hebben de technische voorzieningen een langlopend karakter.

	2009	2008
6. Overige schulden en overlopende passiva		
Verzekeringsmaatschappijen	-	698
Nog af te rekenen technische resultaten	-	613
Voorbelegging gesepareerd depot	1.552	109
Accountantskosten	21	38
Advieskosten	21	36
Overige overlopende passiva	21	29
Derivaten	2.357	388
	<u>3.972</u>	<u>1.911</u>

De post Verzekeringsmaatschappijen betreft de rekening-courant verhouding met Delta Lloyd waaraan marktconforme rentecondities zijn verbonden. De overige schulden hebben een resterende looptijd korter dan een jaar.

Jaarverslag 2009

Risicobeheer en derivaten

Solvabiliteitsrisico

Het solvabiliteitsrisico is het risico dat de aangegane pensioenverplichtingen niet kunnen worden nagekomen. De ontwikkeling van het solvabiliteitsrisico wordt gemeten aan de hand van de dekkingsgraad. Dit is de verhouding tussen het pensioenvermogen en de pensioenverplichtingen. Het verloop daarvan is weergegeven in onderstaande tabel:

	2009	2008	2007	2006
FTK	105,0	90,2	132,6	122,5

De minimaal vereiste dekkingsgraad zoals die voortvloeit uit de solvabiliteitsvoorschriften volgens de Pensioenwet bedraagt 105,0%.

Valutarisico

Het totaalbedrag dat buiten de euro wordt belegd bedraagt ultimo jaar 22% van de beleggingsportefeuille. De belangrijkste valuta is de Amerikaanse dollar. Het strategische beleid is om 75% van de directe belangen in de Amerikaanse dollar af te dekken. Per einde boekjaar is de waarde van de uitstaande valutatermijncontracten -274. Het valutarisico heeft betrekking op aandelen.

De valutapositie voor en na afdekking is als volgt weergegeven:

	2009		2008	
	voor	valuta-derivaten	nettopositie na	nettopositie na
CHF	5.371	-	5.371	778
DKK	138	-	138	-
GBP	7.071	3.689	3.382	216
HKD	1.023	-	1.023	-
JPY	1.458	-	1.458	-
NOK	815	-	815	-
SGD	404	-	404	-
USD	13.268	6.027	7.241	-110
	29.548	9.716	19.832	884

Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarden van de portefeuille vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen verandert als gevolg van ongunstige veranderingen in de marktrente. De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de duration. De duration is de (met de contante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren.

Jaarverslag 2009

	Balans waarde	2009	2008
Modified duration van de vastrentende waarden	90.850	18,4	12
Modified duration van de nominale pensioenverplichting	140.961	18,7	19,5

De modified duration is een maatstaf voor de koersgevoeligheid van een obligatie. Als het effectief rendement van de obligatie met één procentpunt stijgt, daalt de koers van de obligatielening ongeveer met de modified duration als percentage. Bij de bepaling van de modified duration voor het Fonds is rekening gehouden met de weging van vastrentende waarden in de gehele portefeuille.

Uit de ALM studie is naast een risicobudget de strategische rentehedge percentage vastgesteld op 60%. Met andere woorden de beleggingen dienen 60% van het renterisico van de verplichtingen te hedgen. In 2009 is de rentemismatch die in 2008 nog aanwezig was verkleind. Dit betekent dat bij een rentestijging de waarde van beleggingen minder snel daalt dan de waarde verplichtingen (bij toepassing van de actuele marktrentestructuur) daalt, de dekkingsgraad zal stijgen. Bij een rentedaling zal de waarde van de beleggingen minder snel stijgen dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkingsgraad daalt.

De uitvoering van het afdekken van het renterisico wordt gedaan door Delta Lloyd Asset Management.

De samenstelling van de vastrentende waarden naar looptijd is als volgt:

	2009		2008	
	waarden	%	waarden	%
Resterende looptijd < 1 jaar	1.458	2	2.301	3
Resterende looptijd <= 5 jaar	4.855	5	4.801	6
Resterende looptijd > 5 jaar	84.537	93	77.186	92
	90.850	100	84.288	100

Kredietrisico

Kredietrisico is de kans dat de tegenpartij niet aan haar betalingsverplichting voldoet. Voor effectentransacties is het risico beperkt omdat het Fonds alleen transacties uitvoert als er voldoende zekerheid bestaat dat de tegenpartij ook kan leveren. Bij vastrentende waarden is de kredietwaardigheid van de debiteuren van belang. Door de opstelling van een kredietwaardigheidsbeis van de beleggingen is hierdoor gewaarborgd dat ook de opbrengsten worden gegenereerd conform de prognose.

Het kredietrisico van de herverzekeraar Delta Lloyd is verlaagd, aangezien per 18 december de assets ten behoeve van het dekken van de pensioenverplichtingen van het Fonds op naam van het Fonds zijn gesteld.

Jaarverslag 2009

Rekening van baten en lasten over 2009

	2009	2008
7. Premiebijdragen		
KAS BANK N.V.	14.884	7.476
Th.W. Termaatstichting	3	9
	14.887	7.485

De feitelijke premie van € 14.887, bestaat uit een kostendekkende premie van € 9.949 en een bijstorting van de werkgever van € 4.938 om een dekkingsgraad van 105% te bereiken. De gedempte premie over het boekjaar bedraagt € 7.636.

8. Beleggingsresultaten risico Pensioenfonds

2009	Directe beleggings opbrengsten	Indirecte beleggings opbrengsten	Kosten van vermogens- beheer	Totaal
Vastgoedbeleggingen	5	42	-	47
Aandelen	1.044	8.838	-	9.882
Vastrentende waarden	3.303	1.616	-	4.919
Derivaten	-	-1.185	-	-1.185
Overige beleggingen	55	-	-	55
Kosten vermogensbeheer	-	-	-358	-358
	4.407	9.311	-358	13.360

2008	Directe beleggings opbrengsten	Indirecte beleggings opbrengsten	Kosten van vermogens- beheer	Totaal
Vastgoedbeleggingen	13	-135	-	-122
Aandelen	1.030	-16.269	-	-15.239
Vastrentende waarden	3.642	-2.091	-	1.551
Derivaten	-	2.506	-	2.506
Overige beleggingen	72	-	-	72
Kosten vermogensbeheer	-	-	-568	-568
	4.757	-15.989	-568	-11.800

9. Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuariële berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele salarisontwikkeling.

Jaarverslag 2009

10. Indexering en overige toeslagen

De aanspraken van de gewezen deelnemers (slapers) worden verhoogd conform de voorwaardelijke indexatieregeling voor de gepensioneerden. Per 1 juli 2009 is geen indexatie doorgevoerd in de rechten van gepensioneerden en slapers. Om de financierbaarheid en ook de kosten wat betreft deze indexering daadkrachtig te kunnen sturen past het Bestuur verschillende criteria toe. Deze criteria zijn: ontwikkeling Bank-CAO, ontwikkeling consumptieprijsindexcijfer, solvabiliteit van het Fonds (dekkingsgraad) en beleggingsopbrengsten. Het Bestuur streeft er naar dat het pensioen van gepensioneerden en slapers de lonen volgt. Elk jaar zal het Bestuur bezien in hoeverre indexatie onder de vastgestelde voorwaarden tot de mogelijkheden behoort. Indexatie is alleen verantwoord als het Bestuur van het Fonds vindt dat de financiële positie van het Fonds dit toestaat. De aanspraken van deelnemers aan de middelloonregeling is per 1 januari 2009 een toeslag gehanteerd van 3% conform de procentuele aanpassing van de salarisschalen over 2008 zoals die bij KAS BANK N.V. worden gehanteerd.

11. Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen

De pensioenverplichtingen zijn opgerent met gemiddeld 2,5% (2008 4,3%), zijnde de rekenrente per 1 januari 2009.

12. Onttrekking uit voorziening toekomstige pensioenuitkeringen

Onttrekking uit voorziening toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenen van de verslagperiode.

13. Wijziging marktrente

De voorziening voor pensioenverplichtingen wordt ultimo boekjaar contant gemaakt tegen de op dat moment geldende marktrente, zijnde de rentetermijnstructuur zoals door de Nederlandsche Bank wordt vastgesteld. De voorziening aan het begin van het boekjaar is berekend op basis van de marktrente op dat moment. De marktrente op 1 januari 2009 bedroeg gemiddeld 3,5%. De marktrente ultimo 2009 bedroeg gemiddeld 3,8%. De duration of wel rentegevoeligheid van de voorziening is ongeveer 19. Dit houdt in dat een wijziging van de marktrente van 0,3% leidt tot een daling van de voorziening met 8,7 miljoen euro.

Jaarverslag 2009

	2009	2008
14. Wijzigingen overige actuariële uitgangspunten		
Sterfte	353	33
Arbeidsongeschiktheid	-140	-222
Mutaties	-496	-637
Excassokosten 2008	2.674	-
Verzwarend sterftegrondslagen	5.552	-
Overige technische grondslagen	-	17
	7.943	-809

*Bij het vaststellen van de hoogte van de Technische Voorzieningen is ultimo 2008 ten onrechte geen rekening gehouden met een opslag voor excassokosten. In 2009 is deze opslag alsnog opgevoerd.

15. Pensioenuitkeringen

Uitkeringen uit hoofde van ouderdompensioenen	3.019	3.043
Uitkeringen uit hoofde van nabestaandenpensioenen	847	779
Uitkeringen uit hoofde van wezenpensioenen	14	17
	3.880	3.839

16. Saldo van overgedragen rechten

Overgenomen pensioenverplichtingen	202	184
Overgedragen pensioenverplichtingen	-305	-828
	-103	-644

17. Technisch resultaat Delta Lloyd

Op grond van de overeenkomst met Delta Lloyd wordt een voordelig saldo van de technische resultaten over een periode van 2005 - 2009 verrekend tussen het Fonds en Delta Lloyd Levensverzekering N.V. in de verhouding 60/40.

In 2009 heeft het Fonds 0,8 miljoen euro van Delta Lloyd ontvangen.

18. Pensioenuitvoeringskosten

Administratiekosten Delta Lloyd	212	193
Advieskosten	123	140
Accountantskosten	19	25
Bestuurskosten	27	6
Overige kosten	114	67
	495	431

Jaarverslag 2009

Het honorarium van de accountantskosten van KPMG bestaat uit de controle van de jaarrekening en de Pensioenwetstaten. Er zijn geen andere controle of adviesdiensten door KPMG verleend.

	2009	2008
19. Overige baten en lasten		
Incidentele baten	1.138	-
	<hr/> 1.138	<hr/> -

De incidentele baten bestaan voor € 1.078 uit terugbetalingen van Delta Lloyd inzake betaalde solvabiliteit- en garantie premies.

Aantal personeelsleden

Bij het Fonds zijn geen werknemers in dienst. De werkzaamheden worden verricht door werknemers die in dienst zijn van de werkgever. De hieraan verbonden kosten bedragen 100.000 euro en zijn voor rekening van de werkgever.

Bezoldiging bestuurders

Er vindt geen bezoldiging plaats aan de bestuurders het Fonds.

Belastingen

De activiteiten van het Fonds zijn vrijgesteld van belastingheffing in het kader van de vennootschapsbelasting.

Jaarverslag 2009

Overige gegevens

Actuariële verklaring over het jaar 2009

Door Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK te Amsterdam is aan Mercer Certificering B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2009.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds.

Voor de toetsing van de fondsmiddelen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

In overeenstemming met de richtlijn "Samenwerking tussen accountant en actuaris ter zake van de controle van verantwoordingen van verzekeringsinstellingen" heeft de accountant van het pensioenfonds mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid en de volledigheid van de administratieve basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeelsvorming van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De door het pensioenfonds verstrekte administratieve basisgegevens en de bevindingen van de accountant ten aanzien hiervan zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt voor mijn beoordelingswerkzaamheden heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht:

- heb ik ondermeer onderzocht of de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld, en
- heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds.

Jaarverslag 2009

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten. Ik heb mij een oordeel gevormd over de waarschijnlijkheid waarmee het pensioenfonds de tot balansdatum aangegane verplichtingen kan nakomen, mede in aanmerking nemend het financieel beleid van het pensioenfonds.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk vereist eigen vermogen, maar niet lager dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Gemeten naar de wettelijke maatstaf is ten aanzien van de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, sprake van een reservetekort.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet, met uitzondering van artikel 132 vanwege het reservetekort.

De vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK is naar mijn mening niet voldoende, vanwege het reservetekort.

Amstelveen, 18 juni 2010

Mevrouw A.M.J.H. van der Heijden AAG
verbonden aan Mercer Certificering B.V.

Jaarverslag 2009

Accountantsverklaring

Aan: het bestuur van Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK

Accountantsverklaring

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag op pagina 24 tot en met pagina 43 opgenomen jaarrekening 2009 van Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK te Amsterdam bestaande uit de balans per 31 december 2009 en de staat van baten en lasten over 2009 met de toelichting gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de stichting.

Jaarverslag 2009

Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het bestuur van de stichting heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK per 31 december 2009 en van het resultaat over 2009 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder f BW melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Utrecht, 18 juni 2010

KPMG ACCOUNTANTS N.V.

W. Teeuwissen RA

Jaarverslag 2009

Toelichting van afkortingen en begrippen

ABTN	Actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN). In dit document zijn de financiële opzet van een Pensioenfonds en de actuariële grondslagen waarop deze berust, beschreven.
Adviserend actuaris	De adviserend actuaris berekent voor het Fonds de pensioenvoorziening en controleert of de aanwezige financiële middelen voldoende zijn ten opzichte van de verplichtingen. Men geeft daarnaast advies betreffende de financiële verplichtingen.
AFM	De Autoriteit Financiële Markten (AFM)
AG	Actuariële Genootschap (AG)
ALM	Asset Liability Management (ALM)
AO/IC	Administratieve Organisatie en Interne Controle (AO/IC)
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)
Continuïteitsanalyse	Deze analyse laat zien of het Fonds ook op de lange termijn aan de pensioenverplichtingen kan voldoen.
DC	Defined Contribution (DC). "beschikbare premieregeling".
DNB	De Nederlandsche Bank N.V. (DNB)
Excasso kosten	Deze kosten worden aangewend voor de uitbetaling van ingegane pensioenen.
FTK	Financieel Toetsingskader (FTK)
RSA	Risico Self Assessment (RSA)
Technische Voorziening	Voorziening voor pensioenverplichtingen
Uitvoeringsovereenkomst	Overeenkomst tussen de werkgever en het Fonds betreffende de uitvoering en financiering van de pensioenovereenkomst.
UPO	Uniform Pensioen Overzicht (UPO)